

Výroční zpráva za rok 2022

Úvodní slovo ředitele

Ve výroční zprávě za rok 2022 bohužel nemůžeme jinak než mluvit o válce na Ukrajině. Přestože jsme ruský útok očekávali, jeho intenzita a barbarství nás zaskočila. Hned třetí den války jsme se vydali na cestu na slovensko-ukrajinskou hranici, z toho se vyvinula kontinuální pomoc, a z ní naše humanitární mise *Operace Kyseláč*, která za rok 2022 dopravila na Ukrajinu zhruba 15 miliónů Kč v materiální a přímé finanční pomoci, kterou jsme vybrali od institucionálních partnerů a individuálních dárců.

Největší poděkování patří našim analytikům a dobrovolníkům na jedné straně a účastníkům našich akcí a čtenářům našich publikací na straně druhé, neboť bez nich by činnost Liberálního institutu nebyla možná. Za loňský rok patří speciální poděkování Vítu Samkovi, vedoucímu naší humanitární mise. A také ukrajinským hrdinům.

Hodnoty našeho institutu jsou svoboda jednotlivce, vláda s omezenými pravomocemi, volné trhy a mír. O míru jsme dříve tolik nemluvili. Za poslední rok se však stal naší prioritou.

Avšak věnovali jsme se samozřejmě i dalším tématům. Tato publikace je stručnou zprávou o naší činnosti v uplynulém roce.

„Manus haec inimica tyrannis ense petit placidam sub libertate quietem,“ tato ruka, nepřítel tyranů, mečem usiluje o tichý mír ve svobodě.

31. 7. 2023

Martin Pánek, ředitel institutu

O nás

Liberální institut je nestátní, nezávislá, nezisková organizace – think-tank, jehož cílem je rozvíjet a aplikovat ideje a programy založené na principech klasického liberalismu. Naše aktivity jsou založené na hodnotách svobody jednotlivce, vlády s omezenými pravomocemi, volného trhu a míru.

- **Svoboda jednotlivce:** Svoboda je hodnotou, která je základem všech ostatních hodnot. Existují nezcizitelná práva, jež předcházejí vládě, mezi nimi jsou právo na život, svobodu a hledání vlastního štěstí.
- **Vláda s omezenými pravomocemi:** Zajišťuje ochranu nezcizitelných práv. Jsou na ni delegovány vyjmenované pravomoci, které jsou pro tuto ochranu nezbytné, zbytek pravomocí si ponechávají občané. Důležitou složkou je nestrannost vlády a vláda zákonů, ne lidí.
- **Volný trh:** Žádná svoboda není možná, pokud instituce soukromého vlastnictví neexistuje, není respektována a není vymahatelná. Soukromé vlastnictví, smluvní svoboda a společnická svoboda společně formují volný trh, který zajišťuje prosperitu a ochranu slabých a který funguje nejlépe, pokud do něj vláda s omezenými pravomocemi zasahuje co nejméně.
- **Mír:** Bez míru není možné mít malou vládu s omezenými pravomocemi, volný trh, ani svobodu. Mírem se rozumí jak klid zbraní doma, tak ve světě.

Pro činnost Liberálního institutu jsou stěžejní originální vědecké projekty a vlastní výzkum, na nichž stojí další aktivity v oblastech vzdělávání (přednášky, letní školy, diskusní fóra, výuka) a publikování (knihy, studie, vědecké a novinové články, překladatelská činnost).

Zdroje financování

Hlavním zdrojem financování jsou dary podporovatelů – fyzických i právnických osob, publikační činnost a granty od spřátelených organizací. Ústav nepřijímá dotace z veřejných rozpočtů a nijak se o ně neuchází.

Členové orgánů ústavu za výkon funkce nedostávají odměnu.

1 Hlavní aktivity institutu v roce 2022

1.1 Operace Kyseláč

Liberální institut se účastní humanitární pomoci na Ukrajinu.

Co začalo pár dní po začátku války spíše jako pokus o to, podívat se na slovensko-ukrajinské hranice a zjistit, s čím se dá pomoci, se změnilo v několikamiliónovou pomoc.

Od začátku jsme byli v kontaktu se starostou Velkého Berezného na Ukrajině. Posléze jsme naši pomoc zefektivnili a zesílili. Konexe vedly ke konexím, až jsme některé mise zaměřili přímo na Ukrajinu a jiné zase do Polska.

Název naší akce *Operace Kyseláč* se zrodil z vtipkování během první mise podle oblíbeného pití Víta Samka, totiž piva typu *sour ale*.

V dubnu jsme navázali spolupráci s *První dobrovolnickou chirurgickou nemocnicí* v ukrajinském Lyseci (v Ivanofrankivské oblasti), kam odted' směřuje většina naší pomoci.

Za misi se zaručujeme jako Liberální institut a jako tři jednotlivci:

- Vít Samek, bývalý pražský záchranář, autor knihy *Bulbem záchranáře*, a lídr mise
- Václav Hnátek, hudební publicista a školitel práce s médii
- Martin Pánek, ředitel Liberálního institutu

Všechny vybrané prostředky směřují na humanitární pomoc, příp. pohonné hmoty. Na živobytí účastníků mise prostředky z účtu nepoužíváme.

Na materiální pomoci ve spolupráci s partnery mise a na přímé finanční pomoci skrz náš transparentní účet jsme Ukrajině za rok 2022 pomohli ve výši zhruba 15 miliónů Kč. Transparentní účet má číslo 2002142415 / 2010. Dedikovaný web: OpKyselac.cz

Děkujeme všem, kteří se zúčastnili našich misí, ať už jako řidiči, spolujezdci, tlumočníci, zapůjčitelé aut nebo hostitelé dovezených uprchlíků.

1.2 Den daňové svobody 2022

Až v polovně června, konkrétně 17. 6., jsme v roce 2022 mohli oslavit Den daňové svobody, svátek s tradicí od roku 2000.

„Ve dvou letech koronavirové pandemie zažila Česká republika dva daňově nejméně svobodné roky a bohužel jsme se posunuli do ‚nového normálu‘, kdy podle všeho budou stamiliardové schodky zcela běžné. Nová vláda fiskální situaci zdédila, nelze ji proto za pozdní Den daňové svobody letos kritizovat, uvidíme, jak se k tomu postaví v dalších letech. Můžeme ji ale kritizovat za další navyšování schodku, např. v podobě netestovaných dávek,“ zasadil v tiskové zprávě výsledky do kontextu ředitel Liberálního institutu Martin Pánek.

„Při pohledu na průběžnou bilanci státního rozpočtu ČR v roce 2022 vidíme podobný trend, jako v ‚covidových‘ letech 2020 a 2021, kdy předchozí vláda představila řadu balíčku na podporu ekonomiky. A přestože v letošním roce pandemie zatím tvrdě neudeřila, je průběžný schodek státního rozpočtu za prvních pět měsíců hospodaření větší, než byl v roce 2020. Stupňují se tak obavy, že nové ‚mimořádné‘ rozpočtové výdaje představené v době pandemie

bude velmi těžké zrušit, což vytvoří tlak na české veřejné finance,“ komentoval vládní hospodaření hlavní ekonom skupiny Roklen Pavel Peterka.

Kromě tiskové konference se konal taktéž happening na Jungmannově náměstí.

1.3 Misesova akademie Liberálního institutu 2022

Již od roku 1996 pořádáme letní školu, kde se studenty debatujeme o ekonomice, politice, historii, filosofii anebo o čemkoliv, co se naskytne. Letní škola se jmenuje *Misesova akademie Liberálního institutu*, zkráceně MALI. Více se můžete dozvědět na dedikovaném webu MisesAkademie.cz.

Posledních sedm let je dějištěm letní školy příjemné prostředí Parkhotelu v Českém Šternberku s výhledem na krásný soukromý gotický hrad Český Šternberk, který v roce 1992 zrestituoval dědic původního majitele Zdeněk Sternberg.

Zhruba polovina z padesátky účastníků semináře měla klasické přednášky, k nimž také patří Q&A. Tito účastníci s námi byli na letní škole poprvé, byli zapsáni v Misesově akademii. Druhá polovina účastníků, kteří už s námi byli podruhé nebo třeba popáté, byla zapsána v tzv. Misesově semináři – kde lektori dopředu předepsali texty, o kterých se vedla diskuse. Tyto hodiny tak představovaly spíše diskusní seminář než klasickou přednášku.

Program letní školy:

Čtvrtek	Misesova akademie (MALI)	Misesův seminář (MSLI)
17:00–18:30	Jana Galvis Koronavirová opatření vlády. Co fungovalo?	Dominik Stroukal Fintech: Krásná bublina
18:30–19:30	Večeře	
19:30–21:00	Pavel Potužák „Rakouská teorie kapitálu a hospodářského cyklu“ pro „začátečníky“	Martina Bacíková Nekecáme, makáme. Na společenské změně s vysokým dopadem.
Pátek		
8:30–9:30	Snídaně	
9:30–11:00	Jitka Špeciánová Základní nepodmíněný příjem jako „second best policy“	Marek Hudík Svoboda mezi anarchií a Leviathanem
11:15–12:45	Marek Hudík Jak fungují trhy	Jana Galvis Chile od Marxe ke kapitalismu a zpět
12:45–14:00	Oběd	
14:00–15:30	Dominik Stroukal Všechno je úplně nejvíc nejlepší	Jitka Špeciánová Free Lunch Society & Universal Basic Income
16:00–17:30	Richard Ďurana Keynote: RIP IP	
18:00–19:00	Večeře	
Sobota		
8:30–9:30	Snídaně	
9:30–11:00	Martina Bacíková Teorie a praxe společenské změny dle F. A. Hayeka	Martin Štencel Hele kámo, kdo tu vaří ekonomům?
11:15–12:45	Martin Pánek Obchodní válka a obchodní mír	Pavel Potužák Je (tahle) inflace poptávková, nebo nabídková?
12:45–14:00	Oběd	
14:00–15:30	Jiří Schwarz ml. Jak vznikají peníze	Petr Bartoň Tak nakonec budoucnost patří skutečně aluminii
15:30–16:00	Jiří Schwarz MALI jako příležitost pro vaši budoucnost	
16:00–18:00	Sport a jiné kratochvíle	
18:00–19:00	Večeře	
Neděle		
8:30–9:30	Snídaně	
9:30–11:00	Petr Bartoň Když ještě civilizace nebyla, vládla celým světem idyla?	Jan Mošovský K věčnému míru intuicí nebo vládou práva
11:15–12:45	Jan Mošovský Od prvního právníka Třetí říše k Putinovi, aneb ideologie války	Martin Pánek Dává Elon Musk smysl? Svoboda slova na sociálních sítích
12:45–14:00	Oběd a slavnostní zakončení	

Podkladové texty k seminářům jsme zveřejnili na našem webu.

Jak přednášky, tak semináře probíhají v neformální, přátelské atmosféře. Debaty se vedou až do pozdních nočních hodin.

Ze studentů naší letní školy se stávají lídři úspěšných liberálních projektů. Namátkou: Martina Bacíková je ředitelkou *Institutu ekonomického vzdělávání*, který má za sebou již tři ročníky Ekonomické olympiády. Jan Škapa a Michal Šindlář jsou vysoce postavení manažeři *Students for Liberty*. Pavel Peterka je analytikem Roklen. Hynek Fencel se angažuje je ředitelem výzkumu ve *Free Cities Foundation* a Jan Mošovský v Liberálním institutu. Těšíme se na to, kde za pár let budou studenti z letošní letní školy!

Přednášet takovým studentům je velká čest a zodpovědnost. Jak je vidět, kvalitní studentské osazení je lákadlem pro skvělé přednášející, kteří rádi věnují jeden letní víkend této akci. Věříme, že je kvalitní obsazení taktéž lákadlem i pro studenty, aby se přihlásili do tohoto stimulujícího prostředí, kde se i po přednáškách vedou neformální diskuse mezi studenty a přednášejícími. V jistém smyslu je tato čtyřdenní nepřetržitá debata mezi deseti zkušenými liberály a padesátkou studentů možná ještě důležitější než formální přednášková část.

1.4 Výroční cena 2021

Bryan Caplan, americký ekonom, teoretik anarchokapitalismu a kritik rakouské školy, přednesl Výroční přednášku Liberálního institutu 2021 (loni se nekonala, proto zpoždění) a poté převzal Výroční cenu. Stal se již 25. nositelem.

Po dvou výročních přednáškách online v důsledku koronavirové krize jsme se opět vrátili k fyzickým přednáškám. Konala se 24. března 2022 od 18:30 na *Anglo-American University*. Bryan Caplan předtím absolvoval střeoevropskou tour po Polsku, Maďarsku a Slovensku a v Česku se zastavil také na *Masarykově univerzitě* v Brně.

Výroční přednáška je společně s předáním Výroční ceny jeden z hlavních projektů Liberálního institutu, se kterým jsme začali již v roce 1995, kdy se prvním nositelem stal nobelista Gary Becker. Kromě něj cenu převzali ještě další tři laureáti Nobelovy ceny: Milton Friedman, James Buchanan a Vernon Smith. Cena je udělována *za přínos k rozvoji liberálního myšlení a naplňování idejí svobody, soukromého vlastnictví, konkurence a vlády zákona v praxi*.

Přednáška Bryana Caplana se jmenovala „*Otevřené hranice: etika a ekonomie migrace*“ a týkala se témat obsažených v jeho stejnojmenné knize. Přednáškou provázal ředitel Liberálního institutu, Martin Pánek. Mezi hosty, kteří prof. Caplana uvedli, byl také premiér ČR Mirek Topolánek.

Přednáška byla o to zajímavější, že se konala pouhý měsíc po začátku ruské agrese na Ukrajině.

2 Publikační činnost v roce 2022

2.1 Publikace a prodeje knih v roce 2022

Ve spolupráci s Gradou jsme za rok 2022 prodali 2446 ks knih a přes náš e-shop (od listopadu jsme přešli na zcela nový systém) dalších 112 a ve spolupráci s e-shopem Stackuj.cz dalších 191, další desítky knih jsme rozdali zdarma. Ve spolupráci s Palmknihami jsme prodali (včetně výpůjček) 465 e-knih, přes vlastní e-shop dalších 15, naše starší knihy jsou také ke stažení zdarma.

V roce 2022 jsme vydali dvě knihy: První byla *Osudná domýšlivost* od F. A. Hayeka a druhou byla *Ekonomie v jednom viru* od Ryana Bourna. Dělali jsme dotisk *Svobody volby*, *Nepřátel státu* a *Liberalismu*.

2.1.1 Osudná domýšlivost: omyly socialismu

„Zvláštním úkolem ekonomie je lidem předvést, jak málo ve skutečnosti vědí o tom, co považují za vědomě zkonstruovatelné.“

Nositel Nobelovy ceny za ekonomii a prorok liberalismu sepsal v roce 1988 jedno ze svých zásadních děl. V něm uvádí hlavní argumenty pro ekonomickou svobodu a volný trh a předkládá svůj manifest o chybách socialismu.

Hayek tvrdí, že socialismus se od svých počátků mýlil ve faktických, a dokonce i logických základech. Opakovaná selhání v mnoha různých praktických aplikacích socialistických myšlenek, kterých bylo 20. století svědkem, byla přímým důsledkem těchto chyb.

Za osudnou domýšlivost označuje Hayek představu, že „člověk je schopen utvářet okolní svět podle svých přání“.

Kniha poprvé vyšla v 90. letech v nakladatelství SLON. Naše nové vydání používá se svolením Slona stejný překlad. Kniha byla doplněna o tři Hayekovy zásadní eseje.

2.1.2 Kapitalismus, socialismus a demokracie – elektronicky

Kapitalismus, socialismus a demokracie je ekonomická, sociologická a historická kniha Josepha Schumpetera, pravděpodobně jedno z jeho nejznámějších, nejkontroverznějších a nejdůležitějších děl, v němž se Schumpeter zabývá kapitalismem, socialismem a kreativní destrukcí.

Ze společenskovedních knih vydaných před rokem 1950 je třetí nejcitovanější, hned za Marxovým Kapitálem a Bohatstvím národů Adama Smithe.

Díky svolení Centra pro studium demokracie a kultury, které knihu v roce 2004 vydalo česky (původně vyšla v roce 1942), ji nyní můžeme poskytnout elektronicky zdarma ve všech formátech.

2.1.3 Ekonomie v jednom viru: svět pandemie očima ekonoma

Ekonomie v jednom viru čtivou formou popisuje ekonomické jevy a opatření, která se po vypuknutí pandemie objevila po celém světě, aniž byly dostatečně zváženy jejich ekonomické dopady. Texty pomohou čtenáři pochopit, proč vybraná opatření nefungují tak, jak by si zákonodárci přáli, co motivuje jedince jednat v rozporu s omezeními nebo třeba „kobří efekt“, kdy pocit větší bezpečnosti vede k rizikovějšímu chování.

Ve chvíli, kdy pandemie začala nabírat obrátky, přicházel z mnoha míst apel, aby se občané a vlády řídili radami odborníků. Tím ale málokdo myslel ekonomy. Stanovení správné politiky ovšem nutně vyžaduje také zvážení širších dopadů změn na rozhodování jedince a role politického procesu při tvorbě výsledných opatření. Jinými slovy: potřebuje také ekonomickou analýzu.

Když se na pandemii koronaviru podíváme ekonomickými brýlemi, vidíme ji celou jinak. Kniha přináší data a nejnovější akademické důkazy. Po přečtení bude čtenář připraven čelit nástrahám koronaviru lépe než kvintet ministrů zdravotnictví.

2.1.4 Svoboda volby – dotisk

Bestseller laureáta Nobelovy ceny za ekonomii Milтона Friedmana a jeho ženy Rose ukazuje, jak nadměrná byrokracie, mrhání veřejnými prostředky, vysoká míra inflace, složité zákony a všudypřítomná regulace dusí ekonomický růst a omezují svobodu jednotlivce. Témata jako důchodová reforma, nadměrné zdanění, plýtvání ve zdravotnictví a nízká efektivita školství jsou i českým evergreenem a autoři se jimi zabývají čtivě a srozumitelně.

2.1.5 Nepřátelé státu: přátelé svobody – dotisk

Nezažehne-li tato kniha v čtenáři rovnou nepřátelství vůči státu, zažehne snad alespoň přátelství se svobodou.

Publikace patří do knihovny každého svobodomyšlného čtenáře. Představuje přístupnou formou velikány klasického liberalismu, ale i prosté lidi dychtící vymanit se ze státem organizovaného či státem posvěceného útlaku.

Pestrý výběr 27 všeobecně známých i téměř zapomenutých osobností různých dob, míst a rozmanitých profesí spojuje jedno: jejich touha po svobodě. Byli to politikové, ekonomové, filozofové a aktivisté, kteří jasně viděli, jak státní zřízení pod nejrůznějšími záminkami omezují práva a svobody svých obyvatel, a kteří se nebáli hlasitě upozorňovat na nemorálnost a zlovůli státní moci. Byli to lidé toužící žít ve svobodnějším světě.

Texty vykreslují příběhy bojovníků za svobodu za posledních tři sta let - od Benjamina Franklina, který postupně přešel od vydávání svobodomyšlných pamfletů ve vlastních novinách až ke spoluautorství Deklarace nezávislosti, přes Karla Havlíčka Borovského vyhnaného do exilu za jeho protivládní činnost, až po Satoshi Nakamotu, stvořitele na státu nezávislých peněz Bitcoinu.

2.1.6 Liberalismus – dotisk

Misesův *Liberalismus* je klasickým dílem, ve kterém autor obhajuje myšlenky svobody a míru, myšlenky liberalismu. Přestože kniha byla napsána již v roce 1927, argumenty ve prospěch svobody v ní obsažené neztratily nic ze své platnosti. Spíše naopak. V knize se dozvíte mimo jiné, proč je mír tak důležitý pro rozvoj ekonomiky, proč je socialismus dlouhodobě neudržitelný, proč jakákoli malá regulace povede postupně k větší a větší byrokracii a proč je nebezpečná nadvláda většiny nad menšinou.

2.2 Další publikační činnost

2.2.1 Hodnotíme programové prohlášení vlády

Nová vláda Petra Fialy získala v Poslanecké sněmovně důvěru 13. ledna 2022 s programovým prohlášením čítajícím osmnáct kapitol od veřejných financí po legislativu. V tomto minisborníku Liberálního institutu, který jsme nejprve publikovali postupně jako články na webu, se naši analytici a spolupracovníci dívají na jednotlivé kapitoly dle své expertizy a hodnotí programové prohlášení z pohledu Liberálního institutu.

Autoři: Magdalena Šuterová, Pavel Peterka, Jan Mošovský, Tereza Urzová, Dominik Stroukal, Michal Sventek, Martin Pánek, Ondřej Vanáč, Filip Blaha, Jakub Skala, Marek Šoška, Jiří Červenka, Filip Blaha, Natálie Vaicová

2.2.2 České odbory: Stručná analýza právní a ekonomické struktury

ČMKOS jako hlavní představitel odborového hnutí v České republice funguje dlouhodobě jako jeden z pilířů určujících hospodářskou a sociální politiku státu.

Tato studie mapuje ekonomickou a právní strukturu ČMKOS. Ekonomická analýza výnosů a nákladů ČMKOS vychází z výročních zpráv z let 2016–2020.

Výnosy ČMKOS byly ve sledovaném období průměrně z 95 % tvořeny členskými příspěvky a provozními dotacemi a výdaje jsou netransparentní.

Organizace, jejíž předseda kandiduje na prezidenta republiky, by měla svoji transparentnost zásadně vylepšit.

2.2.3 Regulační dražota: Jak neefektivní regulace zdražují život v Česku

V roce 2022 prožívá česká ekonomika nejvyšší inflaci od poloviny 90. let, kdy byla potlačena „transformační inflace“. Politici se navzájem obviňují, zda jde o Fialovu dražotu, nebo Babišovu dražotu.

V této studii se snažíme poukázat na řadu neúčinných regulací, které poněkud uměle zvyšují ceny ve čtyřech vybraných odvětvích: (i) školky, (ii) bydlení, (iii) restaurace a služby, (iv) byrokracie v podnikání. A k nim přidáváme pátý, kde hlavní regulací v případě České republiky jsou spotřební daně: (v) sektor „hříchu“ – alkohol a cigarety.

Ukážeme, že příčiny vysokých cen nejsou pouze v inflaci, nýbrž v neefektivních regulacích. Jde tedy o regulační dražotu všech politiků. Navrhujeme reformy, jak ceny snížit.

3 Další aktivity v roce 2022

3.1 Co je slyšet a co není slyšet

Na jaře 2021 jsme začali natáčet podcast, který ze začátku měl nový díl každý týden, avšak to se ukázalo nad naše finanční a organizační schopnosti, takže ke konci roku přešel v občasník.

Mezi hosty se objevili Petr Bartoň, hlavní ekonom skupiny Natland; Dominik Stroukal, programový ředitel letní školy; Richard Ďurana, ředitel slovenského INESSu; nebo Dalibor Roháč, výzkumný pracovníkem American Enterprise Institutu.

Název podcastu odkazuje na slavné dílo ekonoma Frédérica Bastiata a zní *Co je slyšet a co není slyšet*.

3.2 Daňové břemeno 2022

Daňové břemeno v roce 2022 spočítal ředitel výzkumu Liberálního institutu Jan Mošovský. Vyhlášeno bylo 18. srpna 2021.

Výsledná míra daňového zatížení běžného zaměstnance po odečtení všech položek pak činí 61,57 %. Z průměrné superhrubé mzdy 50 750 Kč tedy zůstane zaměstnanci na jeho výdaje pouze 19 502 Kč. Při interpretaci této sumy je třeba brát v úvahu fakt, že již došlo k odečtení spotřebních a podnikatelských daní, které za běžných okolností zvyšují cenu

pořizovaného zboží. Částka, která tedy našemu zaměstnanci zbyla, představuje čistou reálnou hodnotu zboží a služeb, které si za měsíc ze své mzdy může pořídit.

3.3 Seminář s *Progressive Policy Institutem*

Ve čtvrtek 29. září 2022 jsme na *Anglo-American University* uspořádali společně s *Progressive Policy Institutem* seminář na téma „Financování příští generace evropských broadband sítí“.

Progressive Policy Institute (PPI) je americký think-tank, který se mj. podílel na programu v obou prezidentských kampaních Billa Clintona. Do Prahy přijel přímo jeho výkonný ředitel Lindsay Lewis a také Colin Mortimer, ředitel Centra nového liberalismu v PPI, na Twitteru známý jako @neoliberal.

Panelu se dále zúčastnili:

- Ondřej Malý, bývalý náměstek MPO a bývalý člen rady ČTÚ
- Jaromír Novák, poradce MPO pro digitalizaci, moderní technologie a telekomunikace a bývalý předseda rady ČTÚ
- Jana Hays, Regulatory Affairs Manager v CETINu
- Malena Dailey, Technology Policy Analyst v PPI
- Michael Mandel, hlavní ekonom PPI

3.4 Skóre senátorů 2022

Skóre poslanců spočítali Martin Pánek a Jan Mošovský. Vyhlášeno bylo 22. října 2022.

Nejliberálnějšími senátory za uplynulé šestileté období (od roku 2016) se stali Ladislav Chlupáč a Ladislav Faktor ze senátorského klubu ODS. Nejméně liberálními naopak Jiří Dientsbier ml. z ČSSD a Václav Hampl (sen. klub. KDU-ČSL). Ze senátorů, kteří letos obhájí mandát, je nejliberálnější Jiří Oberfalzer.

3.5 Economic Freedom of the World 2022

Společně s Fraser Institutem a dalšími think-tanky jsme zveřejnili nový žebříček *Economic Freedom of the World*. Výsledky jsme zveřejnili 8. září 2022.

Česká republika se umístila na 17. místě ze 165 zemí a teritorií zahrnutých do výroční zprávy *Economic Freedom of the World 2022*, kterou dnes publikuje Liberální institut ve spolupráci s kanadským Fraser Institutem.

„Ekonomická svoboda v České republice klesla, to je hlavní zpráva, na kterou bychom se měli soustředit. Že v dalších zemích klesla také, takže jsme si udrželi místo v žebříčku, může být trochu utěšující, ale není to důvod k radosti nebo poplácávání po ramenou,“ komentoval letošní výsledky Martin Pánek, ředitel Liberálního institutu.

Hongkong a Singapur jsou opět na čele žebříku. Švýcarsko, Nový Zéland, Dánsko, Austrálie, Spojené státy, Estonsko, Mauricius a Irsko uzavírají nejlepší desítku.

3.6 Cena zaměstnance

Ve spolupráci se slovenským think-tankem *INESS* a německou *Nadací Friedricha Naumanna* vydal Liberální institut druhý ročník projektu *Cena zaměstnance*. Cílem projektu je vypočítat pro různé typy zaměstnanců celkové náklady na jejich pracovní pozici.

Liberální institut spočítal, že při průměrné mzdě 40 086 Kč jsou celkové náklady na zaměstnance o 63 % vyšší, tedy 65 376 Kč.

Kalkulačka vypočítává celkový náklad na pracovní pozici, na který musí zaměstnanec svou prací vydělat, a ukazuje též, o kolik procent tato částka převyšuje smluvní mzdu daného zaměstnance. Kromě odvodů na straně zaměstnavatele počítáme i s benefity, volnými dny navíc, příplatky za přesčasy, noční směny, práci ve svátek a práci ve ztíženém prostředí. Započtené jsou například i návštěvy lékaře, nemocenská, počet víkendů v roce, a volno k návštěvě pohřbů.

Naopak nejsou započítány administrativní náklady na pracovní místo a na přijímací proces, stejně jako další náklady spojené s vytvářením pracovního prostředí, jako zajištění a vybavení pracovního prostoru, break-roomu a podobně, zkrátka žádné náklady, které nejsou přímo přiřaditelné a vyčíslitelné pro konkrétní zaměstnance.

Náklady na zaměstnance s průměrnou mzdou z minulého čtvrtletí, 40 086 korun, a běžnými benefity, například činí 163 % jeho smluvní mzdy.

„Každý, kdo byl někdy zaměstnán, je dobře seznámen s odvody a daní z příjmu,“ komentoval vedoucí projektu a ředitel výzkumu Liberálního institutu Jan Mošovský. „Kromě toho jsou tu však další náklady, jako odvody na straně zaměstnavatele, zaměstnanecké benefity, nebo třeba nemocenská, které dále zvyšují částku, na kterou zaměstnanec musí svou činností vydělat, aby se firmě jeho pracovní pozice vyplatila.“

3.7 Liberální a antiliberální počin a bludný balvan ekonomie 2022

Liberální institut vyhlašuje *Cenu Karla Havlíčka Borovského* za liberální počin uplynulého roku. Karel Havlíček Borovský byl velký český liberál, básník, spisovatel, satirik a politický komentátor.

V roce 2022 tuto cenu za *liberální počin roku* vyhrálo *liberální vízový režim pro uprchlíky z Ukrajiny* (návrh ministerstva vnitra).

Liberální institut vyhlašuje *Cenu Alexandera Bacha* za antiliberální počin uplynulého roku. Alexander Bach byl rakouský politik z doby Karla Havlíčka Borovského, jenž zavedl systém centralizované kontroly, pro nějž se později vžilo označení Bachův absolutismus.

V roce 2022 tuto cenu za antiliberální počin vyhrál *návrh na sjednocení nabíjecích kabelů na USB-C* (návrh Evropské komise).

Liberální institut vyhlašuje *Cenu za bludný balvan ekonomie* předchozího roku. Uděluje se za výroky nesmyslné a pataekonomické. Názvem ceny se Liberální institut inspiroval u českého spolku Sisyfos.

V roce 2022 *anticenu za nejhorší ekonomický výrok roku* vyhráli *Andrej Babiš* a *Josef Středula* za výroky:

„Vláda musí okamžitě zastropovat cenu benzínu a nafty na 35 Kč za litr.“ –Andrej Babiš
„Ještě před ruskou agresi vůči Ukrajině navrhovaly odbory vládě Petra Fialy věcné zastropování cen PHM.“ –Josef Středula

Vítěze ceny Karla Havlíčka Borovského a anticeny Alexandera Bacha volí příznivci Liberálního institutu. Vítěze ceny Bludný balvan ekonomie volí porota složená z analytiků Liberálního institutu.

3.8 Stav na sociálních sítích

- Na facebookovém profilu jsme zaznamenali nárůst na 3200 sledujících.
- Na twitterovém účtu jsme na konci roku měli 3536 followerů.
- Na instagramovém účtu jsme na konci roku měli 784 followerů.
- Na LinkedIn máme letos 530 sledujících.
- Na YouTube nás odebírá 582 lidí.
- V nově založené facebookové skupině *Liberální fórum* máme 958 členů.

4 Plány na rok 2023

V roce 2023 plánujeme kontinuálně navázat na naše předchozí aktivity – bude pokračovat naše humanitární mise na Ukrajinu, kde plánujeme také uspořádat konferenci, opět uspořádáme výroční cenu a happening ke Dni daňové svobody, nebude chybět ani Misesova letní akademie.

Plánujeme také vydat alespoň dvě nové publikace a dotisknout zásoby populárních knih, které se postupně vyprodávají.

Příští rok bude 300. výročí narození Adama Smitha, chystáme k tomu zajímavé akce.

5 Hospodářské výsledky za rok 2022

Dle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

ROZVAHA pro nevýdělečné organizace

v plném rozsahu

ke dni 31.12.2022

(v celých tisících Kč)

IČO
0 9 3 2 4 1 9 4

Název a sídlo účetní jednotky
Liberální institut, z.ú.

Veselá 52
Zašová
75651

Označení a	AKTIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 1	Stav k poslednímu dni účetního období 2
A.	Dlouhodobý majetek celkem (A.I. + A.II. + A.III. + A.IV.)	0	12
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem (součet A.I.1. až A.I.7.)	0	12
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0
2.	Software	0	0
3.	Ocenitelná práva	0	12
4.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
5.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
6.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem (součet A.II.1. až A.II.10.)	0	0
1.	Pozemky	0	0
2.	Umělecká díla, předměty a sbírky	0	0
3.	Stavby	0	0
4.	Hmotné movité věci a jejich soubory	0	0
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	0	0
6.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	0	0
7.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	0	0
8.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	0	0
9.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	0
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0
A. III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem (součet A.III.1. až A.III.6.)	0	0
1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	0	0
2.	Podíly - podstatný vliv	0	0
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	0	0
4.	Zápůjčky organizačním složkám	0	0
5.	Ostatní dlouhodobé zápůjčky	0	0
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0	0

IČ: 09324194

Označení a	AKTIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 1	Stav k poslednímu dni účetního období 2
A. IV.	Oprávký k dlouhodob. majetku celkem (součet A.IV.1 až A.IV.11.)	0	0
1.	Oprávký k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	0	0
2.	Oprávký k softwaru	0	0
3.	Oprávký k ocenitelným právům	0	0
4.	Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	0	0
5.	Oprávký k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	0	0
6.	Oprávký ke stavbám	0	0
7.	Oprávký k samostatným hmotným movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí	0	0
8.	Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů	0	0
9.	Oprávký k základnímu stádu a tažným zvířatům	0	0
10.	Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	0	0
11.	Oprávký k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	0	0
B.	Krátkodobý majetek celkem (B.I. + B.II. + B.III. + B.IV.)	792	1 442
B. I.	Zásoby celkem (součet B.I.1. až B.I.9.)	0	0
1.	Materiál na skladě	0	0
2.	Materiál na cestě	0	0
3.	Nedokončená výroba	0	0
4.	Polotovary vlastní výroby	0	0
5.	Výrobky	0	0
6.	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	0	0
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	0	0
8.	Zboží na cestě	0	0
9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0
B. II.	Pohledávky celkem (součet B.II.1. až B.II.19.)	214	133
1.	Odběratelé	149	45
2.	Směnky k inkasu	0	0
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	0	0
4.	Poskytnuté provozní zálohy	0	0
5.	Ostatní pohledávky	0	0
6.	Pohledávky za zaměstnanci	0	0
7.	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	0	0
8.	Daň z příjmů	0	0
9.	Ostatní přímé daně	0	0
10.	Daň z přidané hodnoty	65	88

IČ: 09324194

Označení a	AKTIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 1	Stav k poslednímu dni účetního období 2
11.	Ostatní daně a poplatky	0	0
12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	0	0
13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků	0	0
14.	Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti	0	0
15.	Pohledávky z pevných termínovaných operací a opcí	0	0
16.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	0	0
17.	Jiné pohledávky	0	0
18.	Dohadné účty aktivní	0	0
19.	Opravná položka k pohledávkám	0	0
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem (součet B.III.1. až B.III.7.)	578	1 309
1.	Peněžní prostředky v pokladně	31	3
2.	Ceniny	0	0
3.	Peněžní prostředky na účtech	547	1 306
4.	Majetkové cenné papíry k obchodování	0	0
5.	Dluhové cenné papíry k obchodování	0	0
6.	Ostatní cenné papíry	0	0
7.	Peníze na cestě	0	0
B. IV.	Jiná aktiva celkem (součet B.IV.1. až B.IV.2.)	0	0
1.	Náklady příštích období	0	0
2.	Příjmy příštích období	0	0
	AKTIVA CELKEM (A. + B.)	792	1 454

IČ: 09324194

Označení a	PASIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 3	Stav k poslednímu dni účetního období 4
A.	Vlastní zdroje celkem (A.I. + A.II.)	58	620
A. I.	Jmění celkem (A.I.1. + A.I.2. + A.I.3.)	1	519
1.	Vlastní jmění	1	1
2.	Fondy	0	518
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků	0	0
A. II.	Výsledek hospodaření celkem (A.II.1. + A.II.2. + A.II.3.)	57	101
1.	Účet výsledku hospodaření	186	43
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	0	0
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	-129	58
B.	Cizí zdroje celkem (B.I. + B.II. + B.III. + B.IV.)	734	834
B. I.	Rezervy celkem (B.I.1.)	0	0
1.	Rezervy	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem (součet B.II.1. až B.II.7.)	0	0
1.	Dlouhodobé úvěry	0	0
2.	Vydané dluhopisy	0	0
3.	Závazky z pronájmu	0	0
4.	Přijaté dlouhodobé zálohy	0	0
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0
6.	Dohadné účty pasivní	0	0
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	0	0
B. III.	Krátkodobé závazky celkem (součet B.III.1. až B.III.23.)	677	834
1.	Dodavatelé	77	250
2.	Směnky k úhradě	0	0
3.	Přijaté zálohy	0	0
4.	Ostatní závazky	227	227
5.	Zaměstnanci	24	25
6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0	0
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	10	7
8.	Daň z příjmů	24	12
9.	Ostatní přímé daně	2	0
10.	Daň z přidané hodnoty	0	0
11.	Ostatní daně a poplatky	0	0
12.	Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	0	0
13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávních celků	0	0
14.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	0	0

IČ: 09324194

Označení a	PASIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 3	Stav k poslednímu dni účetního období 4
15.	Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti	0	0
16.	Závazky z pevných termínovaných operací a opcí	0	0
17.	Jiné závazky	313	313
18.	Krátkodobé úvěry	0	0
19.	Eskontní úvěry	0	0
20.	Vydané krátkodobé dluhopisy	0	0
21.	Vlastní dluhopisy	0	0
22.	Dohadné účty pasivní	0	0
23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	0	0
B. IV.	Jiná pasiva celkem (součet B.IV.1. až B.IV.2.)	57	0
1.	Výdaje příštích období	0	0
2.	Výnosy příštích období	57	0
	PASIVA CELKEM (A. + B.)	792	1 454

Sestaveno dne: 2.5.2023	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky ÚSTAV	Osoba odpovědná za účetnictví (jméno a podpis)
Předmět podnikání Vydávání knih, periodických publikací a ostatní vy	Osoba odpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis) tel.: linka:

Dle vyhlášky č. 504/2002 Sb.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY pro nevýdělečné organizace

v plném rozsahu

ke dni 31.12.2022

(v celých tisících Kč)

IČO
0 9 3 2 4 1 9 4

Název a sídlo účetní jednotky
Liberální institut, z.ú.

Veselá 52
Zašová
75651

Označení a	NÁKLADY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
A.I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby (součet A.I.1. až A.I.6.)	1 296	512	1 808
1.	Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovaných dodávek	89	16	105
2.	Prodané zboží	0	260	260
3.	Opravy a udržování	0		0
4.	Náklady na cestovné	113	21	134
5.	Náklady na reprezentaci	8	2	10
6.	Ostatní služby	1 086	213	1 299
A.II.	Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace (součet A.II.7. až A.II.9.)	0		0
7.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	0		0
8.	Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	0		0
9.	Aktivace dlouhodobého majetku	0		0
A.III.	Osobní náklady (součet A.III.10. až A.III.14.)	281	70	351
10.	Mzdové náklady	227	57	284
11.	Zákonné sociální pojištění	54	13	67
12.	Ostatní sociální pojištění	0		0
13.	Zákonné sociální náklady	0		0
14.	Ostatní sociální náklady	0		0
A.IV.	Daně a poplatky (A.IV.15.)	0		0
15.	Daně a poplatky	0		0
A.V.	Ostatní náklady (součet A.V.16. až A.V.22.)	23	6	29
16.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	0		0
17.	Odpis nedobytné pohledávky	0		0
18.	Nákladové úroky	2		2
19.	Kursově ztráty	17	4	21
20.	Dary	0		0
21.	Manka a škody	0		0
22.	Jiné ostatní náklady	4	2	6

09324194

Označení a	NÁKLADY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
A.VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek (součet A.VI.23. až A.I.27.)	0		0
23.	Odpisy dlouhodobého majetku	0		0
24.	Prodaný dlouhodobý majetek	0		0
25.	Prodané cenné papíry a podíly	0		0
26.	Prodaný materiál	0		0
27.	Tvorba a použití rezerv a opravných položek	0		0
A.VII.	Poskytnuté příspěvky (A.VII.28.)	0		0
28.	Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	0		0
A.VIII.	Daň z příjmů (A.VIII.29.)	10	2	12
29.	Daň z příjmů	10	2	12
NÁKLADY CELKEM (A.I. + A.II. + A.III. + A.IV. + A.V. + A.VI. + A.VII. + A.VIII.)		1 610	590	2 200

09324194

Označení a	VÝNOSY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
B.I.	Provozní dotace (B.I.1.)	0		0
1.	Provozní dotace	0		0
B.II.	Přijaté příspěvky (součet B.II.2. až B.II.4.)	1 143		1 143
2.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	0		0
3.	Přijaté příspěvky (dary)	1 143		1 143
4.	Přijaté členské příspěvky	0		0
B.III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	497	603	1 100
B.IV.	Ostatní výnosy (součet B.VI.5. až B.VI.10.)	0		0
5.	Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	0		0
6.	Platby za odepsané pohledávky	0		0
7.	Výnosové úroky	0		0
8.	Kursově zisky	0		0
9.	Zúčtování fondů	0		0
10.	Jiné ostatní výnosy	0		0
B.V.	Tržby z prodeje majetku (součet B.V.11. až B.V.15.)	0		0
11.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	0		0
12.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	0		0
13.	Tržby z prodeje materiálu	0		0
14.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	0		0
15.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	0		0
	VÝNOSY CELKEM (B.I. + B.II. + B.III. + B.IV. + B.V.)	1 640	603	2 243
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním	40	15	55
D.	Výsledek hospodaření po zdanění	30	13	43

Sestaveno dne: 2.5.2023	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky ÚSTAV	Osoba odpovědná za účetnictví (jméno a podpis)
Předmět podnikání Vydávání knih, periodických publikací a ostatní vy	Osoba odpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis) tel.: linka:

Příloha v účetní závěrce § 30 vyhl. č. 504/2002 Sb.

Název a sídlo účetní jednotky

Liberální institut, z.ú.
Veselá 52, 75651 Zašová

Údaje o účetní jednotce

IČ: 09324194
Zapsána u: Rejstřík ústavů, vedený Krajským soudem v Ostravě
Zapsána do OR dne: 17.7.2020
Právní forma: ÚSTAV
V likvidaci: Ne
Předmět podnikání: Vydávání knih, periodických publikací a ostatní vy
Rozvahový den: 31.12.2022
Okamžik sestavení účetní závěrky: 2.5.2023
Spisová značka: odd. U, vl. 350

Použité obecné účetní zásady a metody

Účetní zásady

Účetní závěrka je sestavena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění platném pro rok 2022.

Účetní metody

Účetní jednotka používala standardní účetní metody.

Použité oceňovací modely

Účetní jednotka používala standardní způsob oceňování jednotlivých složek majetku a závazků.
Účetní odpisy stanovuje účetní jednotka ve výši zrychlených daňových odpisů.
Účetní jednotka netvořila žádné opravné položky ke složkám majetku a závazků.
Pro přepočtení údajů v cizích měnách účetní jednotka používá kurzy vyhlášené ČNB platné ke dni uskutečnění účetního případu.

Informace doplňující a rozvádějící položky v účetních výkazech

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců během úo: 1
Osobní náklady: 351.177,- Kč

Doplňující informace k položkám dlouhodobých aktiv

Tento oddíl nemá u účetní jednotky náplň.

Informace o konsolidující účetní jednotce

Tento oddíl nemá u účetní jednotky náplň.

Doplňující informace k rozvaze

Tento oddíl nemá u účetní jednotky náplň.

Transakce mezi spřízněnými osobami

Tento oddíl nemá u účetní jednotky náplň.

Další doplňující informace

Hlavní činností ústavu je:

- rozvíjet kritické vědecké poznání a myšlení založené na principech klasického liberalismu,
- hájit hodnoty a principy klasického liberalismu před jejich účelovou deformací a relativizací,
- prosazovat myšlenky klasického liberalismu a přispívat tak k dosažení obecného blaha,
- podporovat a uskutečňovat vědecko-výzkumné, vzdělávací, osvětové nakladatelské, publikační a poradenské činnosti a snaží se o uplatňování a šíření výsledků těchto činností,
- rozvoj mezinárodní spolupráce s ostatními organizacemi podobného zaměření a podobných cílů,
- podporovat, zastupovat a hájit odborné zájmy ve vztazích s odbornými sdruženími a jinými subjekty, včetně těch působících na mezinárodní úrovni
- podílet se samostatně či ve spolupráci s jinými odbornými institucemi na posudkové, konzultační a expertní činnosti,
- zajišťovat odbornou přípravu a vzdělávání odborníků, jakož i nejširší veřejnosti pořádáním přednášek, seminářů, kolokvií apod.,
- prezentovat vlastní činnost prostřednictvím médií, jakož i publikováním děl v souladu s posláním a cíli ústavu a to samostatně či ve spolupráci s jinými odbornými institucemi.

Hospodářskou činností ústavu je prodej publikací.

Podpisový záznam statutárního orgánu

Podpisový záznam účetní jednotky

.....

.....